

ЛЕГКО ЧИТАЕМ  
ПО-ТУРЕЦКИ

1  
УРОВЕНЬ



Halid Ziya Uşaklıgil  
KIRIK HAYATLAR

Халид Зия Ушаклыгиль  
**ПОЛОМАННЫЕ ЖИЗНИ**  
САМЫЕ ИЗВЕСТНЫЕ ТУРЕЦКИЕ  
РАССКАЗЫ XX ВЕКА

словарь • комментарии • упражнения

Легко читаем по-турецки

Halit Ziya Uşaklıgil

**Поломанные жизни.  
Самые известные турецкие  
рассказы XX века. Уровень 1**

«Издательство АСТ»

2023

УДК 811.512.161(075)

ББК 81.2Туц-93

## **Uşaklıgil Н.**

Поломанные жизни. Самые известные турецкие рассказы XX века.  
Уровень 1 / Н. Uşaklıgil — «Издательство АСТ», 2023 — (Легко  
читаем по-турецки)

ISBN 978-5-17-155805-5

Вы давно хотите начать читать на турецком языке, но не знаете, с чего начать? Тогда эта книга — для вас! Увлечитесь сюжетом историй, представленных в сборнике «Поломанные жизни» известного турецкого писателя Халида Зии Ушаклыгиля. Рассказы адаптированы для начального уровня, сопровождаются культурологическими и грамматическими комментариями, а также небольшим количеством занимательных упражнений, которые позволят проверить понимание прочитанных текстов. Ответы к упражнениям удобно расположены рядом, поэтому не нужно постоянно заглядывать в конец книги. Также в издании представлен словарь. Книга подходит всем, кто только начинает учить турецкий язык. В формате a4.pdf сохранен издательский макет.

УДК 811.512.161(075)

ББК 81.2Туц-93

ISBN 978-5-17-155805-5

© Uşaklıgil Н., 2023

© Издательство АСТ, 2023

## Содержание

Нерсinden Acı	6
Dilhoş Dadı	11
1	11
2	15
Конец ознакомительного фрагмента.	16

**Халид Зия Ушаклыгиль**  
**Поломанные жизни**  
**Самые известные турецкие**  
**рассказы XX века**  
**Уровень 1**

\* \* \*

© Серазидинова С. Р., адаптация текста, комментарии, упражнения, словарь, 2023  
© ООО «Издательство АСТ», 2023

## Hepsinden Acı

Ne zaman Galip Ferruh'u görsem<sup>1</sup> onun gençlik neşesi beni de neşelendirdi. Onun mutlaka ya yeni bir başarısı ya da on beş günlük kısa bir seveda ömründen sonra bir çiçeği vardı. Aramızdaki büyük yaş farkını biliyordu ve kendi duygularını göstermekten çekiniyordu. Yalnız elimi nazikçe sıkardı ya da uzaktan bana selam gönderirdi. O zaman sesi ve hali öyle mutluydu, tebessümü öyle anlamlıydı ki bu genç dostumun duygular hayatımı yarı şeffaf bir tül arasında görüyordum. Onu genel olarak Şişli ile Tünel<sup>2</sup> arasında görürdüm: Bastonunu ve eldivenlerini sallar, etrafa, “Affedersiniz! Çok meşgulüm, bir dakika bile kaybedemem!” diye özür diler, hızlı adımlarla bir telaş rüzgârı içinde kalabalığın arasından koşardı. Ve ben de uzaktan, “Elbette dostum, madem ki gençsin ve madem ki hayatı böyle neşe ve eğlence içinde geçirmeye hazırsın, koş o zaman. Vaktini yaşlı dostların tavsiyelerine ayırma. Koş ve onlardan kaç! Yalnız, çocuğum, dikkat!” derdim. O artık gitmiş, bu son ihtarı fark etmezdi. Kalabalığın içinde sadece onun şapkası uzaklaşıyordu. İlkbaharlar, yazlar, kışlar, sonbaharlar geçerdi ve o her zaman yakasına bir çiçek ilâştirir, Taksim'den Tepebaşı'na, Tünel'den Galatasaray'na koşardı.

Bir yaz günüydü. Taksim'den geçiyordum. O saatlerde bahçe genellikle tamamen تنها olurdu, oraya girmek istedim. Sol taraf yolunda ilerliyordum. Birden onunla karşılaştım. Bir bankta oturuyordu, iki eliyle bastonu tutuyordu, çenesini bastonunun kabzasına koymuş, üzüntü içinde düşünüyordu. Kendi kendime: “Galip Ferruh'un macerası bugün başarıyla bitmemiş.” dedim.

Beni gördü ve ayağa kalktı. Biliyordu ki ben ona saygısız bir soru sormayacağım. Ben bir soru sormadan önce, “Nasıl bu saatte burada?” dedi.

Birbirimizi<sup>3</sup> yalnız bırakmak istiyorduk, beş on adım birlikte yürüdük, sekiz on boş cümleden sonra ayrıldık. Ben yavaş yavaş yürüyordum, bahçenin sağ tarafını çevirdim, bahçeden çıkıyordum ki onu tekrar gördüm. Fakat bu defa yanında küçük ince sarışın, pek genç bir kız vardı.

Beni hemen gördü ve gözlerini indirdi. Ben onu görmemiş gibi yaptım ve onlar yavaş yavaş geçtiler. Her ikisi birinci defa buluşmuş gibi, çocuklar gibi çekiniyordu. Onları sıkmamak için bahçeden çıktım, yoluma devam ettim. Biraz da gençliğin bu uzak heyecanını özlüyordum.

Bir uzun zaman geçti. Galip Ferruh'la artık karşılaşmıyordum, onu görmemeye biraz da alıştım. Onu bir kış akşamı sinemada bir kürk mantolu ince sarışın bir kadınla gördüm. Selamlaştık ve birden o Taksim Bahçesi'ndeki<sup>4</sup> kızı tanıdım. Beni selamladılar, iki adım öteye ilerledikten sonra birden Galip Ferruh döndü. Yanındaki kızı uzun zaman yalnız bırakmak istemiyordu, aceleyle bana: “Uzun zamandır sizi görmek istiyordum. Bana izin verir misiniz, bir gün, mesela yarın, size geleyim mi? Yarın cuma değil mi?” dedi.

Yardım istiyor gibiydi, gözleriyle yalvarıyordu. Ben anladım ki beni görmek hemen o saniyede istedi. Kadın onu beklemedi, yürüdü. Ben kabul ettikten sonra ona katılmak için koştu. Kendi kendime: “Bu defa genç dostumun sevdası çok ciddiymiş.” dedim. Aklımda hesap ediyordum, hazirandan aralığa kadar altı aylık bir ilişkiyi bir çocukluk için çok fazla buluyordum. Ondan sonra, genç dostumun halinden anladım ki o hiç mutlu değildi.

Ertesi gün bana erken bir saatte geldi. Önce bu, sıradan bir ziyaret gibiydi. Kitaplarımı baktı, karıştırdı, en yeni kitaplar hakkında fikirlerimi sordu. Ama cevaplarımı dinlemiyordu, dalgındı. Yerden gözlerini kaldırmıyor, birinci defa benimle bu kadar açık bir konuşmaya cesaret bulmak için

<sup>1</sup> «Всякий раз, когда я видел Галипа Ферруха» – сочетание вопросительных слов с глаголом в условном наклонении или условной модальности (-sA) передает идею обобщения.

<sup>2</sup> *Şişli, Тонель* и далее *Таксим, Тепебаши, Галатасарай* – районы в европейской части Стамбула.

<sup>3</sup> «Друг друга».

<sup>4</sup> *Сад Таксим* – парк в европейской части Стамбула в конце XIX – начале XX века, модное место встреч, прогулок и развлечений.

kendini zorluyordu: “Dün gece gördünüz, değil mi? Elbette fark ettiniz ki o kızla altı ay önce Taksim Bahçesi’nde karşılaştınız.” dedi.

Gözlerimi kapadım, sanki uzak bir hatırayı araştırdım, “Evet,” dedim. O zaman acı acı gülümsedi, “Biraz uzun bir zaman!” dedi ve kesik kesik cümlelerle anlattı. Hikâyesi çok basit, hemen bütün bu tür maceralara benziyordu. O kızın babası kimdi, kimse bilmiyordu. Herkes annesini tanırdı. Galip Ferruh bir kadın ismini bir mırıltı içinde söyledi. Bu ismi hatırladım: O kadın bir zamanlar İstanbul’un en kirli âlemlerinde dolaşıyordu. Onun kızı da aynı âlemlerin civarında dolaşmaya başlıyordu ki yoluna Galip Ferruh çıktı. Ve nasıl oldu, bilmiyordu, anlatamıyordu. Bütün gözlemlerine, tecrübelerine, inançlarına rağmen o bu kızı tamamen çamurlara bulanmadan önce kurtarmak, İstanbul’un uçurumlarında tehlike ihtimallerine karşı korumak istedi.

Kendi kendime, “Ne yazık! Bu daima böyle başlıyor.” dedim.

O hikâyesine devam etti: İlk aylar pek mutlu geçti. Bir küçük evde üç odalık bir daireleri vardı. Anne ile kızı orada yerleştirdi. Kendisi de hemen bütün hayatını, orada, onların arasında geçiriyordu.

Bunu söylüyor ve gözlerini kaldırmıyor: Nasıl devam edecek, bilmiyordu. “Rica ederim, beni kınamayın,” dedi. “Ben biliyorum, neleri bana söylemek istiyorsunuz. Onları bana diğerleri söyledi. Herkesten çok onları ben kendi kendime tekrar ettim, fakat mümkün değil, işte itiraf ediyorum, kendimde gerekli gücü bulamıyorum. Tamamen yenildim, direnemiyorum. İlk aylardan sonra aramızda bir acı, bir cehennem hayatı başladı. Ben tamamen anlıyordum ki o beni sevmiyor. Hattâ hiç bir zaman sevmeyi, bana karşı ilgi duymadı. Aşk, bağlılık değil, tam tersine bana derin bir düşmanlık hissediyordu. Her gün birbirimize biraz daha düşman oluyorduk. Evet, düşman! Bu kesin. Beni en çok ne mutlu edecek...”

Devam edemedi. Yüzüme bakıyordu. Şu dakikada Galip Ferruh altı ay önce her zaman mutlu, neşeli, çiçekli gençten o kadar uzaklaştı, kızgın ve öfkeli gözlerle yüzünde acı ifadesiyle öyle başkalaştı ki bu sade aşk macerasının altında bir cehennem ömrünü hissediyordum.

O boğuk bir sesle cümlesini tamamladı: “Evet beni en çok, annesini ve kızını öldürmek mutlu edecek!” dedi.

Bu kadarı yeterdi. Onun bütün bu sevda acısı altında büyük bir kıskançlığın işkencelerini görmek için fazla ayrıntı beklemeye gerek yoktu. Sözlerinden her şey apaçık, anneye düşmanlık duygusu gerçeği gösteriyordu. Bir aralık Galip Ferruh’un gözlerine baktım ve bir şüphe ile titredim. Bu deliliğin başlangıcı mıydı yoksa bu çocuk teselliye zehirli ilaçlarda mı arıyordu?

Şimdi ayaktaydı, artık her şeyi unuttu ve taşıtı: “Halbuki çamurdan onu ben çıkardım, nasıl istiyorum ki bu kızda temiz duygular uyansın...” diyordu.

Onun annesinden bahsetti. Hırsından titriyordu. Bu kadının elinde o kız zavallı gence nasıl bir hayat yaptı, bunu öğrenmek zor değildi. Bu çocuğun zayıflığına karşı çıktım: “Ama dostum, senin için en iyi karar onu bırakmak.” dedim.

Zavallı cevap verdi: “Evet, dedi. İşte dün akşam sizinle karşılaştık ve buna karar verdik. Onu evden, annesinin yanından aldım, oraya götürdüm, “Annenden ayrılacaksın, benimle kalacaksın,” dedim. O beni, çenesi avucunun içinde dinledi. Ben bütün iyiliklerimden, aşkımdan bahsediyordum. Önce tehdit ile başladım, sonra yavaş yavaş yalvardım. Ah, nasıl aşılanıyor, yalvarıyordum.

O cevap vermiyor, gözleri yüzümde, sade dinliyordu. Sonunda bana sordu: “Sonra?” dedi. Ben: “Sonra, ya annen ya ben...” dedim. O zaman çenesini avucundan çekti, iki ellerini kavuşturdu, yüzüme baktı. Bu dakikada bana nasıl bir alayla baktı, için için bana nasıl ahmak dedi, buna dikkat etmemek mümkün değildi. Ayağa kalktı, “Öyleyse,” dedi, “beni annemin yanına götür, oradan sen de annenin yanına gidersin.” dedi.

Kalktık, çıkıyorduk, sizinle karşılaştık, o dakikada tamamen karar verdim. O yürüyordu, ben takip ediyordum. Sokakları böyle geçtik, eve böyle geldik. Merdivenleri çıktık, yukarıda yüzüme bakmadan parmağını zile bastı, annesi kapıyı açtı. O zaman kapıyı kenarından tuttu, diğer elini uzattı: Beni içeri almıyordu. “Teşekkür ederim,” dedi ve kapıyı kapadı...”

Bu sade hikâyeyi dinliyordum ve çok kızılıyordum: “Çok güzel! Tabii sen de oradan eve, kendi evine, annenin yanına gittin...” dedim.

Boş bir bakışla yüzüme uzun uzun baktı. Cevap vermek için yutkundum, sonra birden masanın üstünde kitapların üzerine kapandı ve bir çocuk gibi ağlamaya başladı. Ben artık hayalimde bu olayı görüyordum. Onu görüyor gibiydim: Yüzüne kapı kapandı, o kapının önünde yalvarıyordu, özür dilemek için parmağıyla zili uzun uzun çalıyordu, merdivenlerden inmeye, bu mutsuz evden kaçmaya güç bulamıyordu, bu evin eşiğinde kıvranıyordu ki o, bu evi kendi parasıyla tuttu, kendi eşyasıyla döşendi. Yanına kadar gittim, yalnız, “Seyahate çıkmak lazım!” dedim.

Fırladı, bana üzüntüsünü böyle göstermekten pişmandı ki izin istedi ve kaçtı. Bundan sonra Galip Ferruh benimle karşılaşmaktan çekinmeye başladı. Sanki bu konuşmadan sonra utanıyordu. Uzaktan uzağa haber alıyordum ki o kızla orada o kadınla beraber yaşıyordu. Bu kız zevk ve eğlenceye düşküdü ve hakkında değişik hikâyeler anlatıyorlardı. Galip Ferruh’la alay ediyorlardı, onun gerçek dostları da acıyla: “Ne yazık! Ne yazık!.. Onun geleceği o kadar güzel ve parlaktı, şimdi bu genç harap oluyor!..” gibi şeyler söylüyordu. Yine uzaktan uzağa karşılaşıyorduk ve gördüm ki onun gözlerinde siyah bir üzüntü ifadesi, yüzünde derin bir acının çizgileri var. Yakasında artık çiçek yoktu, elbisesine dikkat etmiyordu, sırtı sanki kamburlaşıyordu. Korkuyordum: Bu zavallı adam çareyi tehlikeli ilaçlarda mı arıyordu? Bunu bana dostları anlattı.

Bir gün kışın gürültülü bir akşamında Beyoğlu’ndan<sup>5</sup> koşuyordum ve onu gördüm. Tuhaf bir şekilde güldü, “Sizi uzun zamandır görmedim. Beni affediyor musunuz?” dedi. Sonra birden ekledi: “Haberiniz var mı? Bitti, bu defa tamamen bitti. Artık bir kötülük olacak, kimse onu saklayamayacak.”

O tuhaf tuhaf gülmeye devam ediyordu: “Evi, eşyayı onlara bıraktım, bir hafta önce...” Sesi öyleydi ki sanki boğuluyor gibiydi, “Bir haftadır annemin yanındayım...”

Devam etmedi, “Gelirim, sizi görürüm,” dedi ve ayrıldı.

\* \* \*

Bir hafta sonra şehrin toplantı yerlerinde bir haberi duydular ki Galip Ferruh onunla tekrar birleşmiş, hattâ evlenmiş, balayını geçirmek için yeni karı koca Moda’ya<sup>6</sup> gitmişler.

Çok geçmedi, bir sabah gazetelerin polis haberlerinde okudum: “Bir kadını (kadın eski kokotlardan) yatağının içinde boğdular.”

Birden anladım, bu kimdi. “Eyvah!” dedim, “ya Galip Ferruh? Ve o kız, o kadının kızı?” Bu haberin altında bir ek vardı: “Galip Ferruh ile karısı yeni evlendi ve balayını Moda’da geçiriyordu. Çünkü fırtınalı günde Moda’dan bir sandalla gezmeye çıktı ve yirmi dört saat içinde geri dönmediler.”

Polis, gazeteciler bu iki olayı birleştiremedi, sonunda üç beş gün sonra bu olayı unuttular. Bunun sırrını yalnız ben anladım...

## Упражнения

### 1. Соедините синонимы:

---

<sup>5</sup> *Бейоғлу* – округ в европейской части Стамбула.

<sup>6</sup> *Мода* – район в азиатской части Стамбула.

1. tavsiye	a. düşünce
2. ihtar	b. anı
3. fikir	c. sevda
4. hatıra	d. gezi
5. hayat	e. öğüt
6. aşk	f. ömür
7. seyahat	g. uyarı

2. *Переведите следующие слова и фразы:*

Радость, безлюдный, приключение, тосковать по чему-то, привыкать, умолять, секунда, визит, подсчитывать, рассеянный, замечать, испачкаться в грязи, пропасть, осуждать, ад, попытка, утешение, угроза, порог, странный, задыхаться, медовый месяц, супруги.

3. *Вставьте пропущенные слова:*

- a. Birinci defa benimle bu kadar açık bir konuşmaya \_\_\_\_\_ için kendini zorluyordu.  
b. Bütün \_\_\_\_\_ rağmen o bu kızı tamamen çamurlara bulanmadan önce kurtarmak, İstanbul'un uçurumlarında \_\_\_\_\_ korumak istedi.  
c. Fırladı, bana \_\_\_\_\_ pişmandı ki izin istedi ve kaçtı.

4. *Найдите верные утверждения:*

- a. Yazar ve Galip Ferruh yakın arkadaş değildi.  
b. Yazar kızı ilk kez yazın gördü.  
c. Galip Ferruh o kızla tanışmadan önce mutsuz ve üzgündü.  
d. Kız saygın bir aileden geliyordu.  
e. Galip Ferruh karısını boğdu.  
f. Polis olayın sırrını çözemedi.

## Ответы

1. 1e, 2g, 3a, 4b, 5f, 6c, 7d

2. Neşe, تنها, macera, özlemek, alışmak, yalvarmak, saniye, ziyaret, hesap etmek, dalgın, fark etmek, çamura bulanmak, uçurum, kınamak, cehennem, işkence, teselli, tehdit, eşik, tuhaf, boğulmak, balayı, karı koca.

3. a. cesaret bulmak; b. gözlemlerine, tecrübelerine, inançlarına / tehlike ihtimallerine karşı; c. üzüntüsünü böyle göstermekten.

4. a, b, f

## Dilhoş Dadı

### 1

#### Bir Eski Bağ

Onu hâlâ bugün hatıralarımın arasında tamamen canlı, geziyor ve söylüyor görüyorum. Sanki ölmedi, sanki mezarının üzerinden uzun yılların siyah geceleri geçmedi, sanki bir duvar ruhlarımızı yavaş yavaş birbirinden ayırmadı. En uzak hatıralarıma kadar gidiyorum, onunla beraber yaşamaya galiba dört yaşında başlamışım: Ve o yaştan sonra ona bağlılığım güçleniyordu, günden güne ilişkimizin samimiyeti, gücü artıyordu, on dört yaşına kadar hep onun sevgisi arasında büyüdüm. Neden dert ve tehlike zamanlarında güvenliği, sağlığı, teselliyi onun bakışında, onun gülüşünde arıyordum?

Annemle ve kardeşlerimle, hattâ evin bütün halkıyla aramızda o bulunurdu. Bazen biri bana ders vermek ya da saldırmak isterdi. O zaman onun ince ve küçük eli heyecanla, biraz da öfkeyle uzanır, beni korurdu. Böylelikle ben de ona ilgi ve ihtiyaç duyuyordum, o da beni başkalarından daha çok ayırıyor, benimsemek istiyordu. Ve her ikimiz de her zaman bu birliğimizden memnunduk. Ailenin diğer çocuklarıyla ve onların koruyucularıyla Dilhoş Dadı'nın arasında bunun için bir tür savaş vardı. Fakat bana karşı sevgisinin gücüyle o herkese karşı kendinden o kadar emin bir tavırla yürürdü, her tür kavgalar, sataşmalar, alaylar içinde öyle demir bir kale gibi geçerdi ki ben uzaktan övünçle onu takip eder ve etrafa korkusuz bir bakışla meydan okurdum, sanki üzerimde bir silah taşıyor gibiydim. Bazen bir oyun sırasında biri güç kullanır ve hakkımı benden almak isterdi. Ama onun meraklı gözleri mutlaka olayları takip ederdi. Ben kendimi koruyamaz, göz yaşlarından başka bir çare bulamazdım. O bir taraftan çıkar, yavaşça gelir, etrafa, “Kim sesini çıkarırsa<sup>7</sup> karşısında beni bulur!” tehdidiyle bakardı. Beni çeşme başına götürür, yüzüme gözüme su çırpar: “Gel, dama çıkalım, sen uçurtmanı uçur, ben de senin çoraplarını öreyim...” derdi. O zaman evin damına çıkardık. Bu en büyük eğlencelerimden biriydi. Oraya yalnız çıkamıyordum, mutlaka onun kontrolü altında uçurtma uçurmak mümkündü, bu oyun da en çok hoşuma gidiyordu. Şimdi düşünüyorum ki bu, çocukluğumun en mutlu saatleriydi: Böyle, onun gözü önünde, evin büyük ve yüksek damında elimde uçurtmanın ipiyle geçiyordu bu saatler.

Ben uçurtmamla oynardım. O, gölgede bir dikişle, çoraplarımı örmekle meşgul olurdu. O zaman da kendi kendine mırıldanırdı: Onun kendi dilinde kendi memleketinden şarkıları vardı. Bu şarkılarda öyle hüznü bir tatlılık, bir yumuşaklık vardı ki insan ağlamak istiyordu. Bu şarkıların hepsini az çok biliyordum, sözlerini bilmemekle beraber ben de bazen bir mırıltı içinde bunların melodilerini tekrar ederdim. Zaten onlar biraz da bizim türkülerimize<sup>8</sup> benziyordu. Onun için bana pek yabancı gelmezdi. Örneğin bir tanesi vardı ki bana pek çok üzüntü veriyordu.

Dadım da ara sıra konuşmak isterdi. Birdenbire gözleri bir ufukta hatıraları aramaya, bana memleketinden, annesiyle kardeşlerinden, sonra bir büyük denizden bahsetmeye başlardı. Bunların çeşitli parçalarından bir bütünü çıkaramıyordum. Fakat yavaş yavaş yaşım ilerliyordu ve ben geriye bakar, anlamlar çıkarabilirdim, sonraları bunları bağlayabildim, o zaman belirsiz noktalara açıklık getirebilirdim. Öyle ki Dilhoş Dadım'ın acılarıyla dolu ruhunu, onun vücudu topraklara karıştıktan sonra okuyabildim.

---

<sup>7</sup> «Всякий, кто что-то скажет...» – сочетание вопросительных слов с глаголом в условном наклонении или условной модальности (-sA) передает идею обобщения.

<sup>8</sup> *Тюркю* – жанр турецких народных песен.

Mesela onun büyük denizi Çad Gölü olabilir, bunu sonradan anladım. Bana bir kere anlattı ki o, kendi memleketinde bir padişah kızıydı. Belki Afnu diyarında bir kabilede... Dadımın dilinde padişah kelimesi bir kabile başkanı demektir, buna sonra karar verdim. Yalnız bugün bile bence şüphesiz ki o mutlaka hükümdar bir ailesinden geliyordu. Esirliğine rağmen evin hanımları yanında bile onurlu tavırları, onu başka türlü üstün bir muameleye layık gösteriyordu.

Bir gün nasıl oldu, bilmiyorum, o yine bir işle meşguldü. Yine damdaydık, yine o hüzünlü şarkıyı söylüyordu, ben de uçurtmamın sicimlerini çözmek için yanında uğraşılıyor, ara sıra onun makasını kullanıyordum.

“Kuzum, dadıcığım,” dedim, “bu şarkının anlamı nedir?”

Yüzüme baktı, bunu bana anlatmak için tereddüt etti, bunu gördüm. Sonra dikkatle şarkıyı kısmen anlattı, bazı parçaların üzerine örtü attı, şarkının şurasını burasını çıkardı. Sözlerine göre şarkının anlamı kısaca şuymuş: “Şarkıyı bir genç kız söylüyormuş, o, memleketin en güzeliymiş. Birçok genç onu istemiş, fakat babası inat eder, güzel gençlerden hiç birine onu vermezmiş. Bir gün bu genç kız hasta olmuş, bir garip hastalıkla... Karnı şişiyormuş ve her gün suyun başına gider, dalgalara bakar, ağlarmış. Sonunda bir gün onun yanına arkadaşları gelmiş.”

Burada Dilhoş Dadı gözyaşlarını sildi ve kızların sözlerini bana tercüme etti. Derlermiş ki: “Sen güzeldin, neşeliydin, şimdi ne oldu sana? Günden güne soluyorsun; yüzün, vücudun küçük ve ince oluyor, bir yandan da karnın şişiyor. Önce her zaman gülerdin; şimdi de suyun başında, sanki dalgaların arasına karışmak ve buradan uzaklaşmak istiyorsun, düşünüyorsun, ağlıyorsun. Ne derdin var?...”

O da cevap veriyor: “Ben bu derdi pek iyi biliyorum, fakat kimseye bir söz söyleyemem. Bu derdi bana biri verdi, bilmiyorum ki dert benden çıktıktan sonra...”

Dilhoş Dadı bana baktı ve burada durdu, sonra, “Kuzum, dadı! Bitirsene...” diye ısrar ettim, o merakıma dayanamadı, belki anlayamayacağım diye düşündü ve söyledi:

“Bu derdi bana biri verdi, bilmiyorum ki dert benden çıktıktan sonra ona baba mı diyecek, büyük baba mı diyecek?...”

O zaman gerçekten anlamadım, dadımın yüzüne bön bön baktım. Fakat sıkıntıyla duydum ki ruhumun içine bir kurşun gülle ağırlığıyla belirsiz bir gerçek indi. Asıl gerçeği kim bilir kaç yıl sonra anladım. Hâlâ şarkının melodisi beynimin içinde titrer ve bende de bir ağlamak isteği uyanır.

## Упражнения

*1. Соедините выражения с их переводом на русский язык:*

1. Meydan okumak	a. Следить за событиями
2. Olayları takip etmek	b. Находить выход
3. Parçalardan bir bütünü çıkarmak	c. Внести ясность во что-то
4. Bir şeye açıklık getirmek	d. Бросать вызов
5. Benimsemek	e. Удивленно смотреть
6. Çare bulmak	f. Складывать из частей единое целое
7. Bön bön bakmak	g. Сделать своим, привязаться

2. Переведите следующие слова и фразы:

Могила, дух, искренность, нападать, гнев, защитник, ссора, насмешка, брызгать водой, вязать носок, запускать воздушного змея, бормотание, горизонт, племя, правитель, веревка, ножницы, медлить, упрямитесь, распухать, настаивать, любопытство, свинцовое ядро.

3. Вставьте пропущенные слова:

a. Neden dert ve tehlike zamanlarında \_\_\_\_\_ onun bakışında, onun gülüşünde arıyordum?

b. Fakat bana karşı sevgisinin gücüyle o herkese karşı \_\_\_\_\_ bir tavırla yürürdü.

c. Ben kendimi koruyamaz \_\_\_\_\_ bulamazdım.

d. Dadımın dilinde padişah kelimesi \_\_\_\_\_, buna sonra karar verdim.

e. Esirliğine rağmen evin hanımları yanında bile onurlu tavırları, onu \_\_\_\_\_ gösteriyordu.

4. Найдите верные утверждения:

- a. Yazar Dilhoş Dadı'yla birlikte 7 yıl yaşadı.
- b. Dilhoş Dadı yazarı diğer çocuklardan ayırıyordu.
- c. Dilhoş Dadı neşeli şarkılar söylüyordu.
- d. Yazar dama tek başına çıkabilirdi.
- e. Dilhoş Dadı şarkının anlamını hemen söylemedi.
- f. Yazar Dilhoş Dadı'nın sözlerini yıllar sonra anladı.

### ОТВЕТЫ

1. 1d, 2a, 3f, 4c, 5g, 6b, 7e

2. Mezar, ruh, samimiyet, saldırmak, öfke, koruyucu, kavga, alay, su çırpmak, çorap örmek, uçurtma uçurmak, mırıltı, ufuk, kabile, hükümdar, sicim, makas, tereddüt etmek, inat etmek, şişmek, ısrar etmek, merak, kurşun gülle.

3. a. güvenliği, sağlığı, teselliyi; b. kendinden o kadar emin; c. göz yaşlarından başka bir çare; d. bir kabile başkanı demektir; e. başka türlü üstün bir muameleye layık.

4. b, e, f

## 2

### Ayrılık Noktası

Onun bana sevgisinde bir özellik vardı ki bunu çocukluğumda anlamıyordum. Bugün hatıralarıma yeniden bir hayat vermeye çalışıyorum ve küllerin altında bazı kıvılcımlara rastgeliyorum. Kum, çöl, güneş diyarının bu narin, hastalıklı kızını için için bir özgürlük hasreti yiyordu. Günden güne daha narin, daha hastalıklı görünüyordu. Sırlarını kimseye veremiyordu. Beni seviyordu ama varlığımın arasından başka şeyleri de seviyordu.

Bugün bundan şüphe etmiyorum: Evet, beni sevmekle memleketinin bulutsuz gecelerini, o gecelerin yıldızlarını, kızgın güneşin altında kumlarını düşünüyordu. Ve bana sevgisi sayesinde kendisine, kendi kimliğine, kendi kökenine ait şeyleri buluyor ve kucaklıyordu.

Uzaklığın duvarları dağlar gibi yükseliyordu. Kim bilir, böyle binlerce binlerce kilometre ötede, bu duvarların arkasında nasıl yüzler, nasıl sevgiler bıraktı. Belki de belli bir yüz yoktu, belki o karışık hatıralarının içinden hiçbir yüz bir dağ gibi yükselmiyor, onu kendine çekmiyordu. Ne yazık ki onun ruhu bu kalabalık içinde daima yalnız kalmak zorundaydı. Genç ruhunda bir sevgi çiçeği yoktu, olamazdı. Dört duvar içindeydi, gökleri görmek için başını yukarı kaldırmak lazımdı. Kalbini de sanki çetin bir sur içine aldılar. Boş kalbini doldurmak, sevmek ve sevimlik<sup>9</sup> ihtiyacının ateşi onu yakıyordu.

İşte ben onun bu ihtiyacına geçici cevap veriyordum. Bir oyuncaktım, yalnız ben artık mini mini bir çocuk değildim, on yaşımı aştıktan sonra, o da genç kızlıktan uzaklaştı, bir kadın oldu. Aramız da bozulmaya başlıyordu. Ben artık bağımsız olmak istiyordum. O da hissediyordu ki kendisine ihanet ihtimali günden güne artıyordu ve buna hazır olmak istiyordu.

Bir veremli ölümün gelişini<sup>10</sup> görüyor, fakat bundan kimseye bahsetmemeye, hattâ kendi kendisini aldatmaya çalışıyor. İkimiz de o veremli gibiydik: Bir manevi ayrılık gününün gelişini görüyorduk ama beraber hem etrafı, hem kendimizi aldatmaya karar vermiş gibiydik. Yalnız ikimiz de sonun acısını önceden duyuyorduk, ikimizde onun için derin bir yara vardı.

Bu son, tahminlerden daha erken geldi. Galiba ben on iki yaşındayım, ayrı bir odam vardı ve burada artık yalnız yatıyordum. Ancak bazen kapım açılırdı, ya annem ya dadım yatağımın üstüne eğilir, örtümü kontrol etmek isterdi. Ondan başka, sabaha kadar tek başıyordum. Bir gece yine henüz daldım, uykumun arasında yine biri yatağıma eğildi ve hissettim ki bu, ne annem, ne dadım. Birden fırladım ve yatağımda oturdum. Bu amcalarımdan biriydi. “Gel, bak,” dedi, “dadımın borusu tutmuş<sup>11</sup>.”

Yataktan atladım, terliklerimi giymeye vakit bulamadım, yalın ayak amcamın arkasından fırladım. Dilhoş Dadi'nin odasına kadar gittik... Hemen bütün ev halkı orada, oda kapısının önündeydi. Hiç kimse içeri girmeye cesaret edemiyordu, yalnız amcalarımdan biri onun yatağının yanında başını okşuyor, tatlı bir sesle onu sakinleştirmeye çalışıyordu.

---

<sup>9</sup> Sevmek – любить, sevimlik – быть любимым. Аффиксы – II, – In, – n образуют формы страдательного залога.

<sup>10</sup> Geliş – приход, от глагола gelmek – приходить. Аффикс – (y)İş образует от глагольных основ имена действия...

<sup>11</sup> – nIn borusu tutmak – биться в припадке.

## **Конец ознакомительного фрагмента.**

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.